

Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi

**O'ZBEKISTONDA BANDLIKNI TARTIBGA SOLISHDA
SHERIKLIKNING AHAMIYATI**

Ismailov Azizbek

Alfraganus Universiteti Iqtisodiyot kafedrası Dotsent (PhD)

Annotatsiya: *Mazkur ilmiy tezisda O'zbekiston Respublikasida bandlikni tartibga solishda sheriklikning o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Bandlik tizimi iqtisodiy o'sish va ijtimoiy barqarorlik uchun muhim faktor bo'lib, uning samarali tashkil etilishi davlat va xususiy sektorning o'zaro hamkorligi orqali amalga oshirilishi kerak. Sheriklikning bu jarayondagi roli xususiy sektorda yangi ish o'rinlarini yaratish, ishchilarni malakali va ta'limli qilish, iqtisodiy taraqqiyotga hissa qo'shish hamda davlat tomonidan taqdim etiladigan bandlik dasturlarini samarali amalga oshirishda o'zgacha ahamiyatga ega. Shuningdek, ushbu tezisda O'zbekistondagi bandlikni ta'minlashdagi hamkorlik shakllari, davlat va xususiy sektorda amalga oshirilayotgan loyihalar va samarali shartnomalar tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Bandlik, sheriklik, xususiy sektor, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik, ish o'rinlari, iqtisodiy taraqqiyot, ta'lim va malaka oshirish, O'zbekiston, bandlikni tartibga solish, davlat dasturlari.*

1. Kirish

Kirish qismida bandlikni tartibga solishning umumiy ahamiyati va O'zbekistondagi bandlik tizimining hozirgi holati haqida qisqacha ma'lumot berish zarur. Bu bo'limda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni muhokama qilishdan oldin, bandlikning ijtimoiy va iqtisodiy ahamiyatini, mamlakatda ish o'rinlarini yaratish, mehnat bozorini rivojlantirish va shu orqali iqtisodiy o'sishga erishish zarurligini ta'kidlash lozim.

- Bandlikni tartibga solishning umumiy tushunchasi va uning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni.
- O'zbekistondagi bandlik siyosatining umumiy xususiyatlari va yirik ijtimoiy-iqtisodiy dasturlarni amalga oshirish.

- Sheriklikning bandlikni tartibga solishdagi ahamiyati va uning davlat va xususiy sektor uchun foydalari.

Bandlikni tartibga solish tizimi: O'zbekistondagi hozirgi holat

Ushbu bo'limda, O'zbekiston Respublikasidagi bandlikni tartibga solish tizimi haqida batafsil ma'lumotlar keltiriladi. O'zbekiston hukumati va davlat idoralari tomonidan ishlab chiqilgan bandlikni ta'minlashga doir siyosatlar, qarorlar va dasturlarni muhokama qilish lozim.

Eslatib o'tish kerak bo'lgan jihatlar:

- O'zbekiston Respublikasida bandlikni ta'minlashga yo'naltirilgan asosiy qonunlar va hujjatlar (masalan, Bandlik to'g'risidagi qonun, Mehnat kodeksi va boshqalar).
- Davlatning bandlikni ta'minlashdagi asosiy rolini belgilovchi dasturlar (masalan, "2021-2025 yillarda bandlikni ta'minlash milliy dasturi").
- Ijtimoiy himoya dasturlari, malaka oshirish va ishga joylashish bo'yicha davlatning olib borayotgan ishlari.

Sheriklik va bandlikni tartibga solish: Umumiy tushuncha

Sheriklik, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikning samarali usuli sifatida yoritiladi. Bu bo'limda sheriklikning qanday qilib bandlikni ta'minlashga yordam berishi, ish o'rinlarini yaratish va malaka oshirish jarayonlaridagi roli tahlil qilinadi.

Muhohokama qilinadigan jihatlar:

- Sheriklikning iqtisodiy manfaatlari va davlat uchun afzalliklari.
- Xususiy sektorning bandlikni ta'minlashdagi roli va davlat bilan hamkorlikdagi o'rni.
- Bandlikni ta'minlashdagi sheriklikning iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy ahamiyati.

O'zbekistondagi sheriklikning amaliy tahlili: Davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik

Bu bo'limda O'zbekistondagi mavjud sherikliklar tahlil qilinadi. Xususiy sektor va davlat o'rtasidagi konkret hamkorlik misollarini keltirish kerak. Bu

bo'limda shuningdek, sheriklikning samarali ishlashiga to'sqinlik qiluvchi omillarni tahlil qilish zarur.

Tahlil qilish kerak bo'lgan misollar:

Xususiy sektor tomonidan taqdim etilgan ish o'rinlari va loyihalar.

Davlat tomonidan ko'rsatiladigan yordam va subbatalar (soliq imtiyozlari, moliyaviy yordam).

Kadrlar malakasini oshirish, treninglar va kasb-hunar ta'limi orqali amalga oshiriladigan ishlarga oid misollar.

Bandlikni ta'minlashdagi sheriklikning ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri

Bu bo'limda sheriklikning mamlakat iqtisodiyotiga, ijtimoiy rivojlanishiga va mehnat bozoriga ta'siri tahlil qilinadi. Xususiy sektorning mehnat bozori uchun qanday qiymat yaratishi va davlat dasturlarining samaradorligini ko'rsatib berish kerak.

Yoritiladigan masalalar:

- Sheriklik orqali yangi ish o'rinlari yaratish va iqtisodiy o'sishga ta'sir.
- Ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash va ishchilarning turmush darajasini yaxshilash.
- Bandlik dasturlarini amalga oshirishda xususiy sektorning muvaffaqiyatli tajribalari va ularning ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri.

O'zbekistonda sheriklikni rivojlantirish uchun takliflar

Ushbu bo'limda bandlikni tartibga solishda sheriklikni yanada rivojlantirish uchun takliflar keltiriladi. Davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash uchun qanday strategiyalar va choralar ko'rish kerakligini tahlil qilish zarur.

Eslatib o'tish kerak bo'lgan jihatlar:

- Davlat va xususiy sektor o'rtasida samarali sheriklikni yaratish uchun qonuniy asoslarni kuchaytirish.
- Xususiy sektorga investitsiyalarni jalb qilish, soliq imtiyozlari va boshqa yordam shakllari.

- Bandlikni ta'minlashdagi innovatsion yondashuvlar va modernizatsiya.

XULOSA

O'zbekiston Respublikasida bandlikni tartibga solishda sheriklikning ahamiyati katta. Davlat va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlik, mehnat bozorining talablari va ish o'rinlari yaratishning samarali usullarini taklif etishga imkon beradi. Hozirgi kunda O'zbekiston bandlikni ta'minlashga qaratilgan keng ko'lamli dasturlarni amalga oshirmoqda, lekin ushbu jarayonda xususiy sektorning ishtiroki yanada ko'proq ahamiyat kasb etmoqda.

Sheriklik orqali xususiy sektor va davlatning resurslari birlashtiriladi va iqtisodiy o'sish, ish o'rinlarini yaratish, malaka oshirish kabi masalalar hal qilinadi. Bu o'z navbatida nafaqat ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga, balki mamlakatning global raqobatbardoshligini oshirishga ham xizmat qiladi. Bandlikni ta'minlashda sheriklikning ahamiyati shundaki, bu hamkorlik mehnat bozori ehtiyojlariga tez va samarali javob berishga yordam beradi.

O'zbekistonda bandlikni tartibga solish va yangi ish o'rinlarini yaratishda davlat va xususiy sektorning birgalikdagi harakati muhim ahamiyatga ega. Davlat tomonidan yaratilgan normativ-huquqiy asoslar, xususiy sektor tomonidan amalga oshirilgan investitsiyalar va loyihalar birgalikda mehnat bozorida ijobiy o'zgarishlarni keltirib chiqarishi mumkin. Xususiy sektor tomonidan taklif etilayotgan innovatsion yondashuvlar va tajribalar, shuningdek, malaka oshirish va kasb-hunar ta'limi sohalaridagi tashabbuslar, mamlakatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlashga hissa qo'shadi.

Shu bilan birga, O'zbekiston hukumati bandlikni ta'minlashda xususiy sektorning faol ishtirokini yanada oshirish, investitsiyalarni jalb qilish, shuningdek, bandlik dasturlarining samaradorligini ta'minlash uchun qo'shimcha qonuniy va amaliy choralarni ko'rish zarur. Bandlikni tartibga solishdagi sheriklik faqatgina iqtisodiy foyda yaratish bilan cheklanmay, balki ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va aholining turmush darajasini yaxshilashga ham xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda bandlikni tartibga solishda

sheriklikning ahamiyati, samarali iqtisodiy siyosatni yaratish va amalga oshirishda, shuningdek, mehnat bozorini modernizatsiya qilishda muhim o'rin tutadi. Davlat va xususiy sektorning o'zaro hamkorligi orqali ish o'rinlari yaratish, malaka oshirish va ishchilarni qo'llab-quvvatlash borasidagi sa'y-harakatlar yanada samarali va barqaror natijalar berishi mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Karimov, I. (2021). "Bandlik siyosati va uning ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri." Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi nashriyoti.
2. Akramov, A. (2020). "O'zbekiston iqtisodiyotida bandlik tizimini rivojlantirishning zamonaviy yo'llari." Toshkent: O'zbekiston iqtisodiyot universiteti.
3. Xusanov, A. (2019). "Sheriklik asosida iqtisodiy taraqqiyot: O'zbekiston tajribasi." Toshkent: Iqtisodiyot va huquq institutining ilmiy tadqiqotlari.
4. Yuldashev, M. (2018). "Xususiy sektor va davlat o'rtasidagi sheriklik: Bandlikni ta'minlashdagi yangi usullar." Toshkent: Milliy iqtisodiyot.
5. Abdullayeva, F. (2021). "Bandlik va malaka oshirish: O'zbekiston misolida." Toshkent: Ta'lim nashriyoti.